

Categoria D

JA ÉS DE DIA?

No sap, no contesta.

Només sentir el *clic* de l'interruptor la Carme es va despertar. Entreobrint la porta, una menuda que no devia tenir més de cinc anys entrà a l'habitació, esporuguida, conscient que no eren hores per anar amunt i avall de la casa. La mare, amb gest lent, ja li havia obert un costat dels llençols, indicant-li el camí que va seguir amb passos curts. Com un autòmat, amb cara trista, la cria arrossegà els peus cap aquell cau que li oferien. Els ulls, massa desperts per l'hora que era, delataven que la criatura estava prou desvetllada. La mare, mig endormiscada, l'ajudà a col·locar-se dins el llit, a resguard entre ella i el seu marit, en un gest dolç, tot transmetent-li protecció. En silenci, i amb una mirada condescendent, li va pentinar els cabells cap al darrere mentre la pubilla, amb els ulls que tornaven a tancar-se-li, la mirà amb un mig somriure, barreja de por i ansietat. No era el primer cop.

Aviat sonaria el rellotge, i si ara es despertava en Miquel ja no tornaria a enganxar el son. Demà al matí ja en parlarien, encara que la Carme ja sabia que res en trauria de preguntar-li a la menuda pel motiu del les seves nits de desvetlla. Acostumada com hi estava, era conscient de la quotidianitat d'aquell ritual. Al cap d'una estona d'estar a redols, la petita acaricià la galta de la seva mare -que amb prou feines havia enganxat el son- i amb veu suau, gairebé imperceptible, li va preguntar:

–Mama.....avui també sortirà el sol?

La dona, a qui la pregunta –per repetitiva– no li sorprengué, assentí amb un gest de desgana, com de qui no està per la feina. Al mateix temps, i a baixa veu, li deixà anar un “*dorm*”, que sonà més a súplica que no pas a exigència. A quarts de cinc de la matinada era mal moment per preguntar si aviat es faria clar. Tot plegat, el millor que podien fer era enganxar el son fins que el despertador marqués l'hora d'aixecar-se.

Ja feia una bona temporada que Laura, aquella criatura de cuetes llargues i ulls de color de mel es despertava abans que la nit es trenqués, anant tota espantada a refugiar-se als braços dels seus pares, únic lloc on semblava estar protegida del malson que la perseguia. Arrossegant en “*Tomeu*”, un os de peluix de color xocolata, gastat i mig esmicolat, amb qui es passava llargues estones xerrant de les seves coses –de tot el que es poden explicar una mosseta de cinc anys i un ninot de roba–, la cria travessava el

passadís de les habitacions, amagant-se a resguard que li proporcionava el llit dels seus tutors, cau i castell on se sentia salvada i on res podia passar-li, i on se sabia més segura que enlloc.

Prop de dues hores més tard el primer trenc d'alba entrava per la persiana. Els sorolls del nou dia començaven a escoltar-se pels carrers de la ciutat, anunciant el garbuix d'una jornada qualsevol. La menuda, que havia tornat a agafar el son, es va despertar de manera sobtada, neguitosa, com si el fet de veure la llum que començava a omplir l'habitació fos quelcom dolent, a evitar. Es notava que aquella claror produïa sobre ella un estat de nerviosisme i desencís que la trasbalsava. Tremolosa i agafada a la mà del seu inseparable "*Tomeu*" s'aixecà del llit tot exclamant:

–Mare, ja és de dia !!.

La Carme, acostumada com estava a aquella angoixa de la cria, amb prou feines en va fer cas. Tampoc el seu marit, que ja sortia de la dutxa, hi va mostrar massa relleu a l'assumpte. Coses de la mainada –pensava en Miquel– que no donava cap mena d'importància a les pors de la menuda, argumentant que els nens tenen èpoques de tot i ara tocava la de tenir mania a la llum del sol i a la claror dels matins. Però la dona començava a estar-ne preocupada. Malgrat tot, el ritme quotidià va fer que cadascú anés a la seva tasca del dia a dia, i més en aquests temps tan ràpids, tan absurds, que amb prou feina ens deixen moments per viure. Coses d'aquest segle XXI, tan modern, tan estrany, que fa que consumim dies sense haver-los gaudit.

Al vespre, amb el fred de finals de Febrer, a les vuit ja hi havia el sopar a taula. La cria, veient que al carrer ja era fosc, estava molt més contenta i relaxada que pel matí. També era curiós, o si més no sorprenent, que tan bon punt el sol es perdia darrere els últims edificis la Laura es convertia en una nena més alegre, amb el somriure i la frescor de qui gaudeix de la innocència de ser menut, sense els maldecaps dels grans, sempre jugant i cantant amb el seu peluix preferit, pentinant-lo i explicant-li un grapat de coses que, dins aquell particular monòleg, eren secrets inconfessables i del tot incomprensibles per cap adult. Coses de la infància, que ens fa ser naturals i simples, encara que de vegades aquesta senzillesa arribi a espantar-nos.

La seva mare, preocupada com estava per aquell rebuig de la cria cap a la claror i la llum, va intentar de nou esbrinar de primera mà què passava pel cap de la filla, tot creient que –tal i com deia el seu marit– eren senzillament coses de criatures, sense cap ni peus, i que

de la mateixa manera que venien se n'anaven. La nena, que jugava amb en "Tomeu", amb prou feines en va fer cas a les preguntes que, com qui no vol, la Carme li anava deixant caure. En un gest que delatava certa desconfiança, la petita evità respondre tot refugiant-se en un silenci, demostrant el nerviosisme que sentia amb aquell interrogatori al que no volia respondre. Davant la insistència, la criatura optà per callar i fugir d'estudi tot baixant els ulls.

Fou a l'endemà, també a l'hora de sopar i perquè a la nit anterior s'havia repetit el mateix escenari quan la mare, sospitosa per l'actitud de la cria, es plantà a la taula per parlar seriosament amb la Laura. Al principi la criatura es va fer de pregar. Semblava que tornaria a quedar-se altre cop en un mutis sense treure'n res en clar. Al final, es va decidir exposar allò que tant l'angoixava. Amb cara seriosa, com si anés a revelar quelcom transcendental, es mirà fixament a la seva progenitora tot dient:

–Mama.....t'has fixat que tot el que és dolent passa de dia?.

La Carme, descol·locada, no va saber per on agafar aquella pregunta. L'interrogant de la petita deixà en blanc el cervell de la mare. Sense voler, semblava que allò s'embolicava més per moments, i lluny d'aclarir els dubtes encara hi posava més núvols a la qüestió. Però abans que pogués reaccionar i respondre, la cria va continuar.

–Saps aquella guerra que hi ha a la tele, la que diu el papa que hi ha al desert?. Doncs sempre que donen les notícies de les bombes i les persones que moren, és de dia.....I els edificis, grans, aquells que van caure per culpa dels avions que hi van xocar?.....també era de dia.....I allò d'aquell terratrèmol que va deixar a tants nens sense casa?.....doncs també va ser de dia.

La mare, que escoltava amb sorpresa la xerrada de la filla, no encertava a reaccionar. El seu rostre delatava un desconcert majúscul davant tal exposició del dia i la nit. Amb prou feines sabia treure cap conclusió de les paraules i interrogants que sortien del cap de la menuda. La petita, en veure la cara que posava, cada cop més bocabadada i que no entenia res del què li estava explicant, l'agafà de la mà portant-la cap el balcó tot dient-li:

–Sortim a fora, mama, i entendràs el què et vull dir.

La ciutat, a quarts de deu de la nit, havia perdut el garbuix i el ritme que tenia durant el dia. Al carrer, alguns cotxes, pocs, anaven ràpids cap al seu cau, tot buscant refugi per esguardar-se del fred que es notava arreu. Gairebé no es veia cap vianant ni a dreta ni a esquerra. Amb prou feines un home, amb caminar avorrit, passejava sense ganes un gos

petaner prop de la placeta de la cantonada. Només una suau boira i un parell d'adolescents desafiaven la negror de la nit i la humitat que anava atrapant els carrers. El barri semblava entrar en un repòs i una calma que adormia els sorolls, i en res s'assemblava a la vitalitat diürna que es percebia durant les hores de sol. Un silenci, que ningú gosava a trencar, començava a envoltar la metròpoli, donant fe que el dia ja ho havia donat tot de sí.

–Ho sents, mama?

La dona, que encara no sabia per on anava tot allò, va interrogar amb la mirada a la seva filla. No entenia què volia dir-li. Aquesta, convençuda dels seus arguments i veient que la mare no collia ni endevinava el que per ella era tan clar, va continuar amb la dissertació.

–Tu i el papa sempre esteu amb mi quan és de nit. Tots estem a casa. I mira...a la ciutat no hi passa res, tothom està a casa seu. Això passa –va continuar argumentant– perquè la gent és a dintre de les seves llars, i ningú fa mal a ningú...en canvi, de dia, tot són sorolls, ambulàncies, baralles, i vosaltres tampoc hi sou.

La Carme no se'n sabia avenir. El què li deia la petita fugia de tota lògica a ulls d'un adult. Sense donar marge a rèplica, la menuda anà desgranant el seu particular món i el per què de la por que sentia amb l'arribada d'un nou dia.

–L'altre dia, mama, des del balcó vàrem veure un accident, allà a la cantonada, entre dos cotxes i una moto....i pocs dies abans a tota aquella gent que amb pancartes i crits es queixaven davant la policia. Però tot va passar de dia. Com allò que et deia dels avions i les guerres. Tot passa quan hi ha llum. En canvi, a la nit tot sembla més tranquil i la gent no es fa mal, ni es mata, ni hi ha guerra. Quan es fa fosc, mama, tot és diferent i tothom està en pau a casa seva.

La dona, sorpresa davant tan estranya dissertació, va aixecar els ulls i els fixà al fons del carrer. La ciutat, atrapada pel silenci, es mostrava orfe d'activitat, buida. Fins i tot semblava que pel fet de dir-ho la cria els sorolls eren encara més escassos, més espaiats. Per un moment la Carme no va gosar alçar la veu per no trencar la calma, la quietud, la tranquil·litat que omplia tot el barri. Una sensació desconeguda s'apoderà del seu cos, doncs –ni de bon tros– mai no se li hagués ocorregut veure la ciutat des de la perspectiva que li havia desgranat la seva filla.

A poc a poc, com si no s'atrevís a rompre aquell escenari i agafant la mà de la cria, van tornar a entrar cap el pis, sense dir res, temoroses de liquidar aquella pau, aquella

absència de soroll. Ja dintre el menjador la mare no sabia què dir per convèncer la Laura que allò no era del tot cert. Aquella, ho veia tot massa senzill, on el dia i la nit eren el reflex d'unes pors i unes alegries, tot segons la claror que hi havia. Era la visió del món a ulls de qui encara no té els límits que s'imposen quan un es converteix en adult. I el dia i la nit eren respectivament sinònims de baralles o de pau. El món, amb claror, feia que les persones es tornessin dolentes i agressives. En canvi amb l'arribada de la nit tothom deixava les guerres i les barbaritats.

La dona, sorpresa, no va saber explicar-li a la pubilla, senzillament perquè ho veien des de diferent alçada. Durant tot el vespre la mare va quedar absorta en una reflexió, sense saber què pensar davant d'aquella manera d'entendre la foscor i la claror de la cria. El bé i el mal, segons fos nit o dia.

Al passar davant el mirall del menjador, s'hi va veure reflectida. Llavors s'adonà que ella, de menuda, també pensava diferent a com ara ho feia. Els anys, el dia a dia, i mil desenganys quotidians, havien esborrat la tendra innocència de quan era petita per convertir els seus somnis en la realitat que ara vivia. .

.....

La sorpresa –perquè allò fou una sorpresa- es va produir a la matinada del dia següent, quan al despertar-se la dona obrí els ulls i, espantada i amb la cara desencaixada, es dirigí al seu marit tot dient-li:

–.... *ja és de dia?*

Jose Manuel Fuentes